

Український державний університет імені Михайла Драгоманова
Педагогічний Факультет

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ (СИЛАБУС)

ОСНОВИ ДИТИНОЗНАВСТВА

(назва навчальної дисципліни)

Дошкільна освіта

(назва освітньої програми)

Рік навчання II, семестр IV

Форма навчання (*денна*)

Галузь знань

01 Освіта/Педагогіка

Спеціальність

012 Дошкільна освіта

(шифр, назва)

Освітній рівень

Перший рівень вищої освіти (бакалаврський)

**Кафедра
та викладач**

Кафедра Дошкільної освіти

Викладач: кандидат психологічних наук, старший викладач Корх Віра Михайлівна

Лінк на профіль викладача на сайті кафедри дошкільної освіти Педагогічного факультету:

<https://kdo.pf.udu.edu.ua/sklad-kafedri>

Лінк у Google Scholar: <https://scholar.google.com/citations?user=ESdVaFIAAAAJ&hl=en>

E-mail: v.m.korh@npu.edu.ua

**I. Основна
мета/цілі навчання**

Основна мета вивчення навчальної дисципліни: засвоїти знання про особливості психічного розвитку дитини, психологічні аспекти раннього розвитку та формування особистості у дошкільному віці, адаптації дитини до умов закладу дошкільної освіти, психологічної підготовки до шкільного навчання, здобути елементарні уміння та навички психодіагностичної взаємодії з дітьми.

**II. Місце
навчальної
дисципліни в
освітній програмі***

Навчальна дисципліна вибіркова

Цикл загальної підготовки

Шифр дисципліни: BB2.1.

**III. Обсяг
навчальної
дисципліни**

Кількість кредитів

3 кредити

Загальна кількість годин

90

<i>Лекційні заняття</i>	20
<i>Семінарські/практичні заняття</i>	18
<i>Самостійна робота</i>	52

IV. Короткий зміст навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Загальні засади дитинознавства. Психічний розвиток дитини.

Тема 1.1. Відповідальне батьківство.

Тема 1.2. Психологія дитини раннього віку.

Тема 1.3. Психологія дитини дошкільного віку.

Тема 1.4. Розвиток пізнавальної сфери дитини.

Тема 1.5. Розвиток емоційно-вольової сфери дитини.

Тема 1.6. Розвиток аксіосфери дитини.

Змістовий модуль 2. Соціально-психологічні аспекти розвитку дитини.

Тема 2.1. Сімейне виховання дитини.

Тема 2.2. Адаптація дитини до умов закладу дошкільної освіти.

Тема 2.3. Розвиток соціально-психологічної сфери дитини.

Тема 2.4. Психологічна готовність дитини до школи.

Тематика семінарських занять:

Тема 1.1. Формування свідомого батьківства.

Тема 1.2. Психологічні аспекти розвитку дитини раннього віку.

Тема 1.3. Особливості психічного розвитку особистості в дошкільному віці.

Тема 1.4. Пізнавальний розвиток дитини дошкільного віку.

Тема 1.5.(1.6.) Емоційно-ціннісний розвиток дитини дошкільного віку.

Тематика практичних занять.

Тема 2.1. Проблеми сімейного виховання дітей.

Тема 2.2. Соціально-психологічні аспекти адаптації дитини в умовах ЗДО.

Тема 2.3. Соціалізація дитини дошкільного віку.

Тема 2.4. Психодіагностика психологічної готовності дитини до школи.

V. Результати навчання

ПР-01. Розуміти і визначати педагогічні умови, закономірності, принципи, мету, завдання, зміст, організаційні форми, методи і засоби, що використовуються в роботі з дітьми від народження до навчання у школі; знаходити типові ознаки і специфіку освітнього процесу і розвитку дітей раннього і дошкільного віку.

ПР-16. Проектувати педагогічні заходи із залученням фахівців суміжних галузей, батьків, громадських діячів та ін. для реалізації завдань всебічного розвитку дітей.

ПР-17. Здійснювати суб'єкт-суб'єктну взаємодію і розвивальне міжособистісне педагогічне спілкування з дітьми дошкільного віку та особистісно- і соціально зорієнтоване спілкування з батьками.

ПР-19. Збирати та аналізувати дані про індивідуальний розвиток дитини.

VI. Порядок і критерії оцінювання

Форма підсумкового контролю – Залік. Підсумкова оцінка на заліку формується за результатом поточної роботи протягом навчального курсу: 60 балів за роботу на семінарсько-практичних заняттях, 40 за модульні контрольні роботи.

Критерії оцінювання

Під час усних відповідей: повнота розкриття питання; логіка викладення, культура мовлення; впевненість та аргументованість; використання основної та додаткової літератури (підручників, навчальних посібників, журналів, інших періодичних видань тощо); аналітичні міркування, вміння робити порівняння, висновки.

Під час виконання письмових (практичних) завдань: повнота розкриття питання; цілісність, систематичність, логічна послідовність, вміння формулювати висновки; акуратність оформлення письмової роботи.

Рівень відповідності критеріям

Творчий рівень (90 – 100 балів). Здобувач засвоїв навчальну дисципліну повністю, вільно володіє навчальним матеріалом, успішно і креативно розв'язує завдання різних видів складності, аргументовано висловлює свої думки, займається самоосвітою, може брати активну участь в наукових проєктах і конкурсах.

Високий рівень (80 – 89 балів). Здобувач засвоїв навчальну дисципліну в необхідному обсязі, володіє навчальним матеріалом у межах навчальної дисципліни, виконав завдання до кожної теми, проте у відповідях допускає деякі неточності.

Достатній рівень (70 – 79 балів). Здобувач засвоїв навчальну дисципліну в повному обсязі, але нерівномірно володіє навчальним матеріалом, здатний його аналізувати, проте не може сформулювати висновки досить ґрунтовно.

Задовільний рівень (65 – 69 балів). Здобувач загалом опанував навчальну дисципліну, але більшість тем засвоїв поверхово.

Низький рівень (60 – 64 балів). Здобувач загалом засвоїв навчальну дисципліну, але дуже поверхово, володіє навчальним матеріалом на елементарному рівні і фрагментарно, не може самостійно викласти зміст більшості тем.

Незадовільний рівень: 35 – 59 балів з можливістю повторного складання. Здобувач частково засвоїв навчальну дисципліну, не засвоїв більшості тем, володіє елементарними знаннями з навчальної дисципліни, не вміє логічно, послідовно, грамотно висловлювати думку; 0 – 34 балів з обов'язковим повторним вивченням навчальної дисципліни. Здобувач не виконав більшості завдань, не володіє навчальним матеріалом.

VII. Політика курсу

Вимоги до роботи студентів під час проведення навчальних занять з курсу (відвідування занять, етика поведінки під час занять, відпрацювання пропущених занять тощо).

Відповідно положенню «Про організацію освітнього процесу Українського державного університету імені Михайла Драгоманова» (2023), основними видами самостійної роботи студентів в рамках даного курсу є: підготовка до лекцій, семінарів, практичних робіт, дослідницьких робіт, заліку, вивчення інформаційних джерел, дослідницька діяльність, виконання практичних робіт.

Відвідування занять та відпрацювання студентами пропущених занять є обов'язковим до заліку. Студенти, які оформили індивідуальні графіки навчання повинні вчасно виконувати всі завдання та відпрацьовувати семінарсько-практичні заняття.

Індивідуальні дослідницькі завдання (ІНДЗ) є важливою формою самостійної роботи здобувачів вищої освіти. Головна мета виконання ІНДЗ – поглиблення, узагальнення та закріплення знань, які студенти отримують у процесі навчання, а також

застосування цих знань на практиці при виконанні аналітичних, розрахункових, дослідницьких та інших видів практичних завдань.

Терміни виконання, подання і захисту індивідуальних дослідницьких завдань регламентуються відповідним графіком, який розробляє кафедра на кожен семестр. Одержання позитивних оцінок за виконання ІНДЗ є необхідною умовою допуску студента до семестрового контролю з даної дисципліни (модульної контрольної роботи та диференційованого заліку).

Вимоги до академічної доброчесності студентів.

Згідно положенню «Про академічну доброчесність в Українському державному університеті імені Михайла Драгоманова» (2023), здобувачі вищої освіти повинні дотримуватись принципів академічної доброчесності, уникати плагіату при виконанні самостійних робіт та індивідуальних дослідницьких завдань, дотримуватись етичних норм при використанні результатів досліджень інших дослідників з посиланням на них, розвивати навички коректної роботи з джерелами наукової інформації, дотримуватись вимог наукової етики та поваги до інтелектуальних надбань, активізувати самостійну та індивідуальну роботу при створення авторського твору та нести відповідальність за порушення загальноприйнятих правил цитування.

Дотримання академічної доброчесності здобувачами вищої освіти передбачає:

- самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їх індивідуальних потреб та можливостей);
  - посилання на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;
  - дотримання норм законодавства про авторське право та суміжні права;
  - надання достовірної інформації про результати власної навчальної діяльності, використані методики досліджень та джерела інформації.
-

**VIII. Основні
інформаційні
ресурси**

1. Біла І.М. Відповідальне батьківство: соціально-психологічні аспекти: підручник. Київ: Видавничий дім «Гельветика», 2021. 278 с.
2. Гавриш Н. В., Рагозіна В. В., Васильєва С. А. Виховання дітей раннього віку в закладах дошкільної освіти різних типів: монографія. Кропивницький: ІМЕКС-ЛТД, 2021. 226 с.
3. Готтман Дж., Деклер Дж. Емоційний інтелект у дитини. Пер. з англ. Х. Шиналь. Харків: Віват, 2024. 272 с.
4. Дуткевич Т. В. Дитяча психологія. Навч. посіб. Київ: Центр учбової літератури, 2012. 424 с.
5. Дуткевич Т. В. Дитяча розвивально-корекційна психологія. Модульний навч. посіб. для студентів ВНЗ. Київ: Центр учбової літератури, 2022. 304 с.
6. Павелків Р. В., Цигипало О. П. Дитяча психологія: Навч. посіб. Київ: Академ-видав, 2008. 432 с. URL: <https://westudents.com.ua/knigi/498-dityacha-psihologiya-pavelkv-rv.html>
7. Павелків Р. В., Цигипало О. П. Психодіагностичний інструментарій в умовах дошкільного закладу: навч. посіб. Київ: «Центр учбової літератури», 2021. 296 с.
8. Піроженко Т. Мовлення дитини: психологія мовленнєвих досягнень. Київ : Главник, 2005. 112 с.
9. Піроженко Т. О., Соловійова Л. С. Ціннісні орієнтації дитини у дорослому світі : навч.-метод. посібник. Київ: Видавничий Дім «Слово», 2016. 248 с.
10. Ройз С. Практичне дитинознавство. Продовжуємо розмову. Київ: Ніка-Центр, 2024. 384 с.
11. Становлення внутрішньої картини світу дошкільника: монографія / Т. О. Піроженко, С. О. Ладивір, О. О. Вовчик-Блакитна та ін. / за заг. ред. Т. О. Піроженко. Кіровоград: Іекс-ЛТД, 2012. 236 с.
12. Тараріна О. Практикум з арт-терапії у роботі з дітьми: навч.-метод. посіб. 2-е вид., доп. Київ: АСТАМІР-В, 2019. 256 с.
13. Теоретичні і технологічні засади професійної підготовки здобувача вищої освіти до формування соціально успішної особистості у дитинстві: колективна монографія / В.П. Андрущенко. Київ: Вид-во Людмила, 2023. 498 с.
14. Товкач І.Є. Психологічні нотатки для батьків і вихователів дітей від народження до семи років: метод. посіб. Київ: Грамота, 2023. 288 с.

Обговорено та затверджено на засіданні кафедри дошкільної освіти протокол № 1 від 27.08.2024
